

Predaja šolskega vodstva

Predaja in prevzem šolskih poslov ob menjavi šolskih upraviteljev se izvrši pri nas pogostokrat prepovršno in smatrajo prizadeti ta posel kot malenkostni uradni opravki, ki se zabeleži v zapisniku s par stavki.

Iz površne oddaje in nekritičnega prevzema šolskih poslov se izcimijo pogostokrat nepravilne, neljube očitke, ki jim slede razna nesoglasja, iz katerih se kaj rade izcimijo tožbe.

Pri oddaji in prevzemu sreskega šolskega posloplja, posebno šolskega inventarja ter arhiva podrobneje spoznamo stanje šole in se poglobimo v delo prednika. Ni kmalu tako lepe prilike kakor pri menjavi upraviteljev, da ugotovimo vse nedostatke na šolskem posloplju, v učnih sobah in stanovanjih. Pa ne samo ugotovimo, ampak tudi poskrbimo, da se popravijo in spravijo v sklad s predpisi zakona.

Potrebno bi bilo, da o tem vprašanju razpravljamo na naših učiteljskih zborih in na društvenih zborovanjih v svrhu uvedbe enostavne postopanja.

V pričujočem članku naj navedemo, kako imajo to urejeno na Češkoslovaškem in koliko pažnje posvečajo tej stvari.

Pri predaji šolskega vodstva je potrebno ugotoviti: a) zunanje stanje šole (dimniki, strehe, ograje, dvorišče, telovadišče, stopnice, pod, gospodarska poslopja in drugo); — b) notranjost (šolski prostori z ozirom na pleškarijo, podi v učilnicah in stanovanju, peči, okna, vrata itd.). Potrebno je pa tudi pregledati stranišča, greznice, pralnice, drvarnico, kleti in vodovod oziroma vodnjak.

Naturalno stanovanje naj bo pred nastopom lepo prepletkano, ako je seveda potreba, dalje očiščeno in urejeno tako, da je v najlepšem stanju. V oknih naj bodo zavesa, ostali prostori pa naj bodo v takem stanju, da se jih more takoj uporabljati.

Popravila v naturalnem stanovanju gredo na račun krajevnega šolskega odbora, poškodbe pa, ki jih je napravil upravitelj sam, gredo na njegov račun. Ako krajevni šolski odbor ne bi hotel spraviti naturalno stanovanja v uporabljivo stanje, ga na predlog sreskega načelstva pregleda šolski nadzornik oz. uradni zdravnik, ki ugotovi pomanjkljivosti, katere mora krajevni šolski odbor v določenem roku brezpogojno odstraniti.

Pri predaji vrta in zemljišč se vpiše v zapisnik, koliko vsoto je upravitelj sam vložil ter se stavi primerna odkupnina, ki jo povrne novi upravitelj oziroma krajevni šolski odbor. Ti zahtevki ne smejo biti pretirani. Drevesa in grme je pustiti na vrtu. Ako še niso spravljene pridelke, se isti razdele na dve polovici. Navadno se sporazumeta in pridelki s polja pripadejo odstopajočemu. Sicer se pa lahko dogovorita za odkodnino. V spornih slučajih odloči sreski šolski svet. Vendar se pa ne uje ma z učiteljsko častjo, da morajo take spore reševati srezi ali še v slabšem primeru sodišča.

Šolski inventar in orodje morata biti predana v najlepšem redu. Semkaj spada: uradni pečat, inventar uradnih spisov, kronika, opravilni zapisnik, indeks normalij; seznam knjig učiteljske in šolske knjižnice, seznam knjig za ubožne učence, izposojevalni zapisnik šolskih knjig, seznam o cepljenju koz, uradni

spisi, uradni repertorij in šolski arhiv. Dobro naj se pregledajo vse reči in sicer številko za številko, sicer lahko pride do nesporazuma, preprija ali celo do izgub. Za poznejše ugotovljene reklamacije odgovarja oni, ki je nanovo nastopil.

Pri predaji šolskega vodstva naj bodo prisotni odstopajoči in nastopajoči šolski upravitelj in predsednik krajevnega šolskega odbora. Na posebno povabilo morejo pa biti prisotni tudi ostali člani krajevnega šolskega odbora. Nujno pa je poklicati tudi one člane učiteljskega zbora, ki so varuhi učil, knjižničarji itd. V primeru nagle smrti predaja šolo z vsem pripadajočim inventarjem novemu šolskemu upravitelju krajevni šolski odbor.

V prejemni in oddajni zapisnik naj se vselej tudi navede stanje šolskega posloplja z ozirom na higiensko stran, poškodbe pri šolskem posloplju, stanje orodja in vse, kar si kdo izmed navzočih želi. Vsebinska tega akta naj se prečita tudi na prvi seji krajevnega šolskega odbora. Tu naj se pa tudi sklepa o eventualnih popravilih pri šolskem posloplju, pri učilnicah in upraviteljevem stanovanju, pregledajo pa naj se tudi vse pritiskline in gospodarska poslopja in naj se spravijo v najlepši red. Prepis tega zapisnika je predložiti tudi okrajnemu prosvetnemu svetu s poročilom, kako in v katerem času bodo odstranjeni vsi ugotovljeni nedostatki. Ako se ta popravila ne izvedejo v določenem roku, jih pu sti izvesti sreski šolski svet na račun krajevnega šolskega odbora.

Tudi ostali prostori, kakor pisarna, zbornica, shrambe za učila in kabineti morajo biti v najlepšem redu. Ako uporablja šol. upravitelj s potrdilom krajevnega šolskega odbora eno izmed svojih sob za pisarno, je treba tudi to sobo pregledati. Za to sobo dobi šol. upravitelj letno 3 m² drv in 5 q premoga, da jo more temperirati; sem spada tudi gotovo nakazilo za razsvetljavo te sobe. Vse šolske prostore razen stanovanja snaji krajevni šol. odbor.

Šolska zgradba, kakor tudi vse pritiskline morajo biti na zunan in na znotraj v najlepšem redu.

Pri vsakoletni proračunski seji predloži šolski upravitelj krajevni šolski odboru spisek vseh nujnih in potrebnih popravil, kar se vpiše v pripadajoči zapisnik. Sreski šolski nadzornik pregleda pri nadzorovanju šole tudi šolsko posloplje in ugotovi, kako in v koliki meri so se izvršila zadevna popravila. Ako krajevni šolski odbor ni voljan izvršiti popravila, predloži svoj izpis šolski upravitelj sreskemu načelstvu, ki s pomočjo svojih strokovnjakov ugotovi nedostatke, ki se morajo po naročilu sreskega načelstva v najkrajšem času odpraviti.

Iz češčine: V. K.

*Ja ženo, ja moje in za otroke —
'Tempo' čitaj na slove*

LJUBLJANA	Za gotovino:	MARIBOR
Gledališka 4	Selenburgova 4	Slovenska 18

Splošne vesti

— Sv. Sava in Strossmayerjev dan se praznuje po šolah kot običajno s slavnostno proslavo. Ta dva dneva 28. januarja in 4. februarja sta pouka prosta. Proslave se izvršijo ali skupno ali po posameznih razredih na določen dan.

— Učiteljski zdraviliški in letoviški dom v Omišlju. Ako ste se odločili, da pomagate graditi Učiteljski dom ob morju v Omišlju, pošljite takoj prijavnico!

— »Učitelj«. Naprošeni smo, opozoriti slovensko učiteljstvo na časopis, ki ga izdaja Jugoslovensko učiteljsko združenje v Beogradu pod naslovom »Učitelj«, kateri obvešča čitatelje o napredku šolskega dela in o pedagoško-prosvetnem kretanju v obče.

— »Učitelj« je v prvi vrsti namenjen učiteljem narodnih šol. Ker je tudi priporočen po ministrstvu prosvete kot prosvetno glasilo, zaradi tega bi dobro služil ne le šolam, temveč tudi narodnim knjižnicam. Iz teh ozirov je Udruženje tiskalo list v večji nakladi, računajoč, da bodo posebno narodne šole list naročile. Ali na žalost so se narodne šole odzvale pozivu le v majhnem številu, tako da je velik del naklade še vedno na razpolago. Da se prepreči gmožna škoda izdajateljev, se naprošajo vse, posebno višje organizirane šole, da pridobijo svoje krajevne šolske odbore za naročitev tega lista. Letna naročnina znaša 80 Din.

— Namestitev učiteljic na zavetiščih. — Gospod prosvetni minister je izdal pod O. n. br. 2414 z dne 17. januarja 1933. sledeči odlok: Na podlagi pravil društva za ustanavljanje in vzdrževanje zavetišč za učence osn. šol, odobrenih po prosvetnem ministru O. n. br. 50.610 z dne 10. novembra 1921. in na prošajo društva dijaških zavetišč v Beogradu št. 3. z dne 2. januarja 1933. odločujem: Zavetišča, ki delujejo po posebnem od ministrstva prosvete predpisanem programu o vzgoji otrok v zavetiščih, v smislu § 7. zakona o narodnih šolah, so narodne šole in smejo biti na njih nameščene učiteljice in otroške vrtnarice.

— Kuluk. S februarjem bo začelo računovodstvo odtegotvati kuluk. Dočim se je izvršil prejšnja leta odtegotvijo celotnega zneska naenkrat, bo odtegotvjen letos kuluk v štirih mesečnih obrokih.

— Obračun krajevnih šolskih odborov. Na mnoga vprašanja, kako je postopati pri pravnih opremi obračunov krajevnih šolskih odborov za leto 1932, sporočamo, da bodo v kratkem izdana tozadevna navodila glede kolekovanja računov, odtegotovanja službenke davka, za stanoarine in kurivo učiteljstva ter poslovojem, katehetom od 1. aprila l. l. dalje in glede poslovnega davka. Podrobna navodila o tem predmetu pa so tudi v kolektoru Kmetijske matice za l. 1933. v članku L. Grošlja: Odtegotvanje prometnega davka pri občinskih blaginjah.

— Dolžnikom JUU, sreskega društva v Murski Soboti! JUU sresko društvo v Murski Soboti bo na podlagi soglasnega sklepa, sprejetega na društvenem zborovanju v Murski Soboti dne 14. januarja t. l., sodno izterjalo vse zneske, ki jih dolgujejo društveni blaginji nekateri sedanjci ali bivši člani na neplačani članarini, ako ne začnejo ti dolžniki

odplačevati svoj dolg vsaj v mesečnih obrokih po 100 Din, začevši od 1. februarja t. l. Odbor.

— Sadno drevje za spomladansko saditev! Šolska upraviteljska se opozarjajo, da ima Kmetijska družba v Ljubljani naslednje vrste pritličnih dreves (piramid), iz katerih se vzgojijo lahko špalirji, kordonji, palmete in vse druge oblike, i. s.: Pritlične jablane; Beličnik, Charlamovsky, Pisani kardinal, Gdanski robač, Jonathan, Landsberška reneta, Baumanova reneta, Rumeni bellefleur, Rdeči astrahan, Boikovo jabolko, Srčica, Ananas reneta, Zlata parmena, Kanadka, Lond. peping. — Pritlične hruške: Klapovka, Vilja movka, Zgod, magdalenka, Avranška, Pastorovka, Amališka, Dielovka, Kongresovka M. Dr. Lucius, Mortielletova, Hardijeva, Salzburgerka, Klerzo, Vojv. Elza, Blumenbachovka. — Cena za prvovrstno drevje po 15 Din, za drugovrstno po 8 Din. Pri večjem odjemu preko 20 dreves poseben popust. Naročite takoj, da se vam rezervira in zahtevajte položnico za predplačilo, drugače se razpošilja le po povzetju.

— Zemljepisna učna snov za III. in IV. razred osnovnih šol, točno izdelana po veljavni učni načrti, je v Polakovih knjižnicah in velja za III. razred 9 Din, za IV. razred 10 Din. Naročite v Učiteljski knjigarni, da si olajšate in izpolnite pouk!

— Zgodovinska učna snov za III. in IV. razred osnovnih šol, točno izdelana po veljavni učni načrti, je v Polakovih knjižnicah in velja za III. razred 9 Din, za IV. razred 10 Din. Naročite v Učiteljski knjigarni, da si olajšate in izpolnite pouk!

Osebnе zadeve

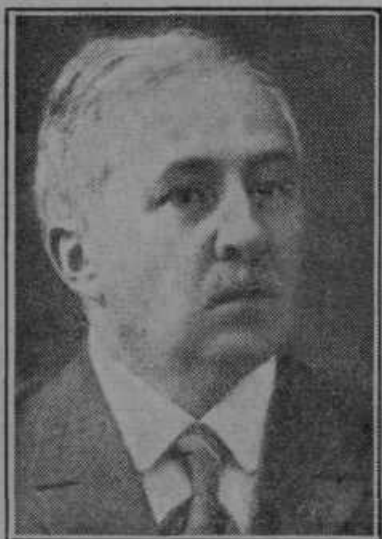
— V V. skupino je napredoval g. Anton Skala, referent ministristva prosvete za defektno deco v Beogradu.

— i Sprememba pri ministrstvu prosvete. Po dnevnem časopisu smo posneli in prinesli v prejšnji številki »Učiteljskega tovariša« vest, da je pomočnik ministra prosvete Dragoljub Đorđević razrešen svoje dolžnosti in da je prišel na njegovo mesto Anton Mostahinić. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da niti prva niti druga vest ne odgovarja resnici. Anton Mostahinić je prišel na svoje prejšnje mesto šefa personalnega oddelka pri ministrstvu prosvete, dočim je g. pomočnik na dopustu.

— Napredovali so učitelji (-ice) v VIII. skupino: Božič Franja iz Loke pri Zidanem mostu; Resman Ivan iz Bučke; Rape Cecilija iz Moravč; Tomine Olga iz Reke pri Mariboru; Gorjup Gabrijela iz Toplice; Jamšek Svoimir iz Ljutomer; Breže Emilija iz Sv. Lovrenca; Treo Gabrijela iz Ljubljane; Šinigoj Avgusta iz Smartnega; Beloglavec Draga iz Remšnika; Repič Marija iz Podsrede; Butara Melita iz Podzemlja; Kalan Veronika iz Hrastnika; Kramar Marija iz Slovenjgradca; Kodala Ana iz Teharjev; Korošak Drago iz Sv. Jurja ob Ščavi; Koprija Janja iz Toplice; Kecl Davorina iz Vurberga; Istenič Angela iz Toplice. — V VI. skupino: Nabergoj Uršula

Pristopajte k snujočemu se društvu „Za zgradbo učiteljskega doma ob morju“!

Koristili boste s tem sebi, svoji družini in svojim stanovskim tovarišem (icam)!
Kdor more, naj takoj pristopi, da skličemo čimprej ustanovni občni zbor

Prof. Ozvaldu ob 60letnici

Ob tem spominu nam ne gre za zunanji in telesni razvoj pri g. profesorju, prav tako ne za njegovo bogato znanstveno-literarno udejstvovanje, nego za njegov kulturni in osebn pomen v življenju našega učiteljstva. Zato ne gre za letnice in za naštevaje njegovih del, ki so obogatila našo objektivirano kulturo. Če pa pogledamo g. prof. Ozvalda s te plat njegovega razmerja do našega učitelja in tudi obratno, moremo ugotoviti vsaj dvoje zelo pomembnih dejstev.

Najprej je pri prof. Ozvaldu važno ugotoviti, da vrsi pri nas ono zelo važno kulturno nalogo, ki je močno podobna delu marljive čebule, da zbira iz vseh naših in tujih kulturnih del, tako znanstvenih kakor tudi leposlovnih, to, kar more priti prav in kar more kako koristiti učitelju pri njegovem oblikovalnem delu. Vse to pa poveže s svojimi lastnimi spoznanji v enoto in daje v svoji socialni usmerjenosti na razpolago tudi vsem onim,

ki takih spoznanj zelo potrebujejo, če hočejo, da bo njihovo delo smoteno in uspešno.

Saj je učiteljevo oblikovanje dvojno. Je oblikovanje samega sebe, ki se vrši potom izobraževanja in vzgajanja, pa je tudi izobražbeno in vzgojno oblikovanje učencev in otrok, ki so mu izročeni, da v njih izoblikuje človeško podobo. In pri tem obojem zelo važnem učiteljevem delu mu je zelo dobrodošla pomoč, ki jo dobi od prof. Ozvalda. Saj je njegovo delo v tem, da s pedagoškim duhom bogati učiteljevo dušo in da z migljaji ter nasveti za pedagoško udejstvovanje odpira nove možnosti za učiteljevo praktično delo pri svojem šolskem poklicu. Vse Ozvaldove knjige so take, da dobi učitelj katerekoli stopnje iz njih dosti novih pogledov za stvari, o katerih mogoče doslej še ni dosti vedel, da dobi iz njih dosti močne pobude za svoje težko poklicno življenje, in kar je mogoče najvažnejše, da dobi novo veselje in nov pedagoški eros do svojega poklicnega dela.

Toda ne samo to. V Ozvaldovih delih je na svojstveni in na zelo razumljiv način združena pedagoška teorija in pedagoška praksa, in zato je treba učitelju le malo sposobnosti za применitev danih nasvetov za praktično šolsko in izobraževalno življenje, in že je v pedagoški praksi. Saj tudi za prof. Ozvalda veljajo Schellerjeve besede, ki jih tudi sam navaja v svoji »Osnovni psihologiji«, da hodi ljubitelj pred poznavalcem. Tu pomenja to, da tudi Ozvaldova teorija izvira iz njegove ljubezni do obravnavanja predmeta, in zato nikjer ni samo teorija radi teorije, temveč radi poglobljenega poznanja resničnega pedagoškega življenja. To je torej prvi in zelo pomembni odnos med učiteljem in prof. Ozvaldom, ki ga moremo označiti s tem, da si, ali bi si vsaj mogli bogatiti ob Ozvaldovih delih našega pedagoškega duha in s tem ono kulturnost, iz katere izvira uspešno šolsko in izvenšolsko izobrazbeno ter vzgojno udejstvovanje.

Razen tega pa je naše razmerje do njega še po eni plat zelo značilno. Uvideli smo mogoče, da je postalo naše šolsko delo, čeprav je z učnimi načrti zelo podrobno dolo-

čeno in usmerjeno, vendar zelo neenotno in odvisno od posameznika in od osebe. V mislih mi je tu predvsem nova šolska metoda glede izobraževanja in vzgajanja mladine, ki se vrši v najrazličnejših šolah na zelo različni način, pa celo pri učiteljih na isti šoli na zelo različne načine. Od tod čudna negotovost, kaj bi in česa ne bi, kaj bi od drugod prevzeli in česa se ne bi lotili. Saj gre kar za dvoje odločilnih vprašanj. Kako naj mladino v smislu zahtev in spoznanj mladinske psihologije izobražujemo na eni strani, in kako naj jo uspešno vzgajamo na drugi. Smo pred »novo in staro« šolo v obeh smislih in zato je toliko zmede in toliko prerekanja.

V vsej tej zmede in pri vsem tem iskanju pa morajo biti vendar vsaj nekateri temelji pedagoškega dela trdni in tako izdelani ter gotovi, da jih ni mogoče kar mimogrede proglasiti za neveljavne. Taki temelji morajo biti in ostati ona podlaga, na kateri se bo zgradil nov način šolskega dela, pa naj bo že tak ali tak. In vprav v teh stvarih je izvršil in še vrši Ozvald pri nas važno nalogo, ker poskuša pokazati v pedagoški take elemente, ki so nujni za vsako pedagoško delo, ki so torej večnostno veljavni, ker izvirajo iz smisla in pomena pedagoškega dela sploh in učiteljevega poklica posebej. S tem nam je dal Ozvald ono plat pedagoškega duha, ki more postati vsem skupna in ob kateri se bodo mogli znajti enkrat še tako ekstremni zastopniki ene in druge smeri.

Zato pa je seveda potrebno, da take izvršitve in take besede ne ostanejo glas vpijočega v puščavi ali v »lozie«, kot pravi Ozvald sam, temveč da postanejo za nas avtoritativne. Ne bodimo tudi pedagoški, teoretični in praktični, tako individualistični, da bi hodili in hoteli hoditi vsak svojo pot. To je potrebno, dokler se med nami ne najde človek, ki ima razumevanje za staro in novo, pa obenem veliko željo pomagati onim, ki iščejo boljše pot do otrokove duše, ker doživlja v sebi ljubezen do tega otroka. Če pa najdemo takega človeka, je prav, da mu sledimo, ko izpregovori v zmedo idej in iskanja ter osebnega nasprotja svojo avtoritativno besedo.

In Ozvald je izpregovoril ono zelo pomembno in za vsakega učitelja gotovo sprejemljivo besedo, ko je rekel, da zavisi vsa izprememba šole po eni plat od nove ideje šole in po drugi od učiteljeve osebe.

Zato moremo reči, da je drugi veliki pomen Ozvalda v razmerju do učitelja ta, da imamo in moremo imeti v njem tudi svojega avtoritativnega vodnika, katerega besedo bomo upoštevali tudi tedaj, ko sami s težavo iščemo rešitev. Saj je njegova kulturna poglobljenost tako velika, in njegova znanstvena temeljitost tako resna, da se mu lahko zaupamo. Predvsem pa je to zaupanje utemeljeno v tem, ker ima kot pedagog-znanstvenik osební odnos do vseh, ki izvršujemo pedagoško delo in torej tudi do vsakega izmed nas, ki hočemo postati dobri učitelji.

Dr. Gogala.

Delovanje učiteljstva na glasbenem polju

Na poziv odbora UPZ se je do danes oglasilo že veliko število tovarišic in tovarišev, ki vodijo pevske zборе mladine in odraslih. Vsa ta poročila pričubujemo in jih bomo tudi v bodoče pod rubriko »Delovanje učiteljstva na glasbenem polju«. V interesu vsakega tovariša in tovarišice je, da pošlje poročilo o svojem delovanju. Potrebno je, da sestavimo statistiko in pokažemo s skupnim nastopom, kako veliko kulturno delo vrsi učiteljstvo na tem polju. Z rastjo moramo konstatirati, da se v glavnem širi delovanje z mladinskih pevskimi zbori. To je pravilna baza! Vzgojiti moramo naraščaj in pevski zbori odraslih bodo tekom let na vsji stopnji kot so danes. Ravno glasba je panoga kulture, ki spaja vse! Pri razumevanju iste ni razlik in je tem globlja in bolj prečiščevalna, čim bolj je podprta z razumevanjem srca. Kdo zna odkrtostrneje govoriti kakor — otrok? Ravno učitelj je poklican, da vzgaja otroke za to najlepšo govornico!!!